

# ÅM SAK 12 – Behandling av Stortingsvalgprogrammet

## *Dissenser*

---

### **1. Skole** (s 12):

*Venstre vil videreutvikle arbeidet med «vurdering for læring» på alle trinn i grunnskolen og videregående opplæring.*

*Gjennom dette vil elever og lærere bli bevisst på elevens progresjon, styrker og svakheter. Derfor ønsker ikke Venstre karakterer fra barnetrinnet.*

#### **Venstre vil:**

- Bruke resultatene fra nasjonale prøver til å kartlegge elevenes forutsetninger og behov for tilrettelagt opplæring
- Fortsette å videreutvikle de nasjonale kartleggingsprøvene som et verktøy for å gi tilpasset opplæring.
- Ha åpenhet om resultatet av nasjonale prøver på en måte som gjør at skolenes resultater og utvikling ses i en større sammenheng.

**Dissens:** *Et mindretall i komiteen, medlemmene Borsch, Veivåg, Nesheim, Kjenseth, Heggelid-Rugaas og Rotevatn ønsker å erstatte siste avsnitt med følgende tekst og kulepunkt:*

***Dersom det er kommuner som ønsker at skolene skal benytte karakterer fra 7. trinn vil Venstre åpne for dette.***

- ***Åpne for karakter fra 7. årstrinn***
-

## 2. Abort (s 50):

### Venstre vil:

- Gjennomgå abortnemndenes praksis for å sikre lik behandling.
- Fjerne kravet om personlig oppmøte i abortnemndene.
- At helsepersonell må kunne reservere seg mot å utføre abort dersom det bryter med deres personlige overbevisning.
- **Kreve at fastleger henviser videre ved spørsmål om abort.**
- Prioritere forebyggende arbeid som kan bidra til å få redusert antall uønskede svangerskap.

**Dissens:** Et mindretall i komiteen, medlemmene Bore, Heggelid-Rugaas, Kjenseth, Nesheim, Sandsmark og Årøen, vil erstatte fjerde strekpunkt med følgende:

- **Kreve at der fastleger ønsker å reservere seg i spørsmål om abort, må det etableres sikre rutiner for henvisning videre.**
-

### 3. Donasjon og befruktning (s 50-51):

Å kjenne sitt opphav er en grunnleggende rettighet. Ved donasjon av sæd må barnet fra et gitt tidspunkt ha mulighet til å kunne få informasjon om sitt biologiske opphav. Anonym sæddonasjon må derfor ikke være tillatt. **Venstre vil tillate eggdonasjon etter samme retningslinjer som ved sæddonasjon.**

**Dissens:** Et mindretall i komiteen, medlemmet Bore, vil stryke siste setning og første kulepunkt under.

Venstre vil:

- **Åpne opp 1 for eggdonasjon.**
- Åpne opp for altruistisk (uegennyttig) motivert surrogati.
- Vedta et rammeverk for bruk av surrogatmødre i utlandet for å sikre barns rettigheter.
- Åpne for assistert befruktning for enslige.

---

**Venstre vil åpne for surrogati som er altruistisk (uegennyttig) motivert. Kostnader knyttet til selve befruktningen skal i slike tilfeller ikke finansieres av det offentlige.** Venstre vil samtidig arbeide for et internasjonalt forbud mot kjøp og salg av surrogatitjenester. Barn som mangler statsborgerskap fordi de er født etter surrogati med norske genetiske fedre må anses som barn av norske foreldre og sikres rettigheter i samsvar med dette.

**Dissens:** Et mindretall i komiteen, medlemmene Bore, Borsch, Nesheim, Skogsholm og Veivåg, vil stryke første to setninger i siste avsnitt, og andre kulepunkt under.

Venstre vil:

- Åpne opp 1 for eggdonasjon.
  - **Åpne opp for altruistisk (uegennyttig) motivert surrogati.**
  - Vedta et rammeverk for bruk av surrogatmødre i utlandet for å sikre barns rettigheter.
  - Åpne for assistert befruktning for enslige.
-

#### 4. Barnevern (s 58):

**Dissens:** Et mindretall i komiteen, medlemmene Bore, Kjenseth, Nesheim, Sandsmark, Rotevatn og Årøen, vil legge til følgende strekpunkt øverst i listen:

- **Gjøre barnevernsloven til en rettighetslov.**
- 

#### 5. JUSTIS OG BEREDSKAP, Domstolen (s 70-71):

Venstre mener det ikke tilfredsstillende grunnleggende krav til rettsikkerhet at man kan bli dømt til straff i andre instans uten begrunnelse. Venstre vil derfor styrke dagens juryordning ved at det innføres skriftlig begrunnelse ved domsavsigelse

**Dissens:** Et mindretall i komiteen, Heggelid-Rugaas, Rotevatn og Årøen vil erstatte første avsnitt med følgende, og legge til følgende kulepunkt:

**Venstre vil videreføre prinsippet om at mennesker skal dømmes av sine likemenn, for å sikre at rettsvesenet har en sterk rot i det sivile samfunnet. Venstre mener imidlertid at dagens juryordning ikke fungerer optimalt, da det ikke tilfredsstillende grunnleggende krav til rettsikkerhet at man kan bli dømt til straff i andre instans uten begrunnelse. Venstre vil derfor erstatte juryordningen med en meddomsrett i lagmannsretten, som bør være sammensatt av seks lekdommere og tre fagdommere. Alle avgjørelser fra retten skal følges av en grundig begrunnelse, for å sikre et godt ankegrunnlag så vel som allmenn respekt og forståelse for rettsavgjørelser.**

- **Erstatte juryordningen med en meddomsrett i andre instans.**
-

## 6. Litteratur og språk (s 75-76):

*Dagens fastprisordning for bøker (bokavtalen) har etter Venstres mening ført til eierkonsentrasjon i bokbransjen, sementering av bestående forretningsmodeller og hatt uheldige virkninger for forbrukerne. Venstre vil derfor likebehandle bokbransjen med andre kulturbransjer, og fjerne bransjens unntak fra konkurranseloven. Venstre vil sikre konkurranse og økt tilgjengelighet og mener en ny boklov vil være feil vei å gå. Venstre vil ha ordninger som best fremmer teknologisk innovasjon og litterær bredde, tar hensyn til norsk litteratur og språk, stimulerer spredning av mangfoldig litteratur også ut i distriktene, og slik at de små bokhandelene har mulighet til å konkurrere med de store kjedene.*

### Venstre vil:

- Gjennomføre en opptrappingsplan for folke- og skolebiblioteker.
- Revidere innkjøpsordningene for litteratur, og blant annet sørge for at de inkluderer digitale plattformer.
- Etablere en nasjonal e-bokordning for bibliotekene.
- Styrke de nasjonale leseprosjektene.
- Ferdigfinansiere Norsk Ordbok (nynorsk) og Det Norske Akademis ordbok (bokmål).
- Likestille papirbøker og e-bøker når det gjelder innkjøpsordninger og fritak for merverdiavgift.
- Styrke folkebibliotekene, spesielt små og lokale bibliotek.
- **Fjerne bokbransjens unntak fra konkurranselovgivningen**

**Dissens:** *Et mindretall i komiteen, medlemmene Melby, Borsch, Nesheim, Skogsholm og Årøen, vil erstatte siste avsnitt og siste kulepunkt med følgende:*

***Dagens fastprisordning er en frivillig avtale mellom to av aktørene i bokbransjen. For Venstre er det uaktuelt å gjøre denne ordningen obligatorisk gjennom en lov. En ny boklov må først og fremst demme opp for eierkonsentrasjonen i forlegger-, distribusjons- og bokhandlerleddene i den norske bokbransjen og sikre likebehandling av små og store aktører på litteraturmarkedet. Dette vil sikre konkurranse og økt tilgjengelighet. Samtidig bør det i en slik boklov gis anledning til å fortsette med en fastprisavtale som i dag for de bransjeorganisasjoner som måtte ønske det.***

- ***Gå inn for en boklov som sikrer rettferdige eierskaps- og konkurranseforhold i bokbransjen, og som åpner for en mer spesifikk bokavtale for de bransjeorganisasjoner som ønsker det.***
-

## **7. Verneplikten** (s 84-85):

*Et moderne trusselbilde krever en økende profesjonalisering av Forsvaret, hurtigere responstid og større fokus på avanserte våpensystemer. For de fleste av Forsvarets operative avdelinger vil det i et forsvarsøkonomisk perspektiv være mer lønnsomt – både i kroner og i operativ evne – å ha vervede på kontrakt fremfor årlige innrykk av vernepliktige.*

***Imidlertid vil det for enkelte avdelinger fremdeles være mest formålstjenlig å basere styrkeproduksjonen på vernepliktig mannskap. Verneplikten bør derfor begrenses både i tid og omfang, gjøres kjønnsnøytral, og hovedsakelig fungere som rekrutteringsverktøy for videre tjeneste i Forsvaret.***

Venstre vil:

- Forsterke den profesjonelle delen av Forsvaret og bruke en mindre del av de vernepliktige som base for dette og til å bemanne de vernepliktsbaserte delene av Forsvaret, samt gjøre verneplikten kjønnsnøytral.

***Dissens:*** *Et mindretall i komiteen, medlemmene Melby, Heggelid-Rugaas, Rotevatn og Årøen vil erstatte siste avsnitt og kulepunktet med følgende:*

***Venstre vil profesjonalisere Forsvaret, noe som vil frigjøre betydelig med ressurser som kan investeres i ytterligere styrking og spissing av operativ kapasitet. Verneplikten bør gjøres sovende, og bevares som grunnlovshjemmel som eventuelt kan vekkes til live om den forsvarspolitiske situasjonen skulle tilsi det.***

- ***Profesjonalisere Forsvaret og gjøre verneplikten sovende.***
-